

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО

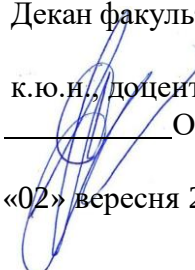
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

к.ю.н., доцент

Олександр ЄЛЄАЗАРОВ

«02» вересня 2024 р.

**ПАКЕТ
КОМПЛЕКСНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ**

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна програма:	Практична психологія

2024-2025 навчальний рік

Пакет комплексних кваліфікаційних завдань» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Практична психологія». Київ : ДУІТ, 2023. 15 с.

Розробники:

Скляренко Інна Юріївна,
к.п.н., доцент, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Буковська Валентина Миколаївна,
асистент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні психології та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від « 2 » вересня 2024 року

Гарант ОПП «Практична психологія» ОС Магістр
К.псих.н., доцент

Олена ТИРОН

@ Скляренко І.Ю., Буковська В.М., 2024 рік

@ Скляренко І.Ю., Буковська В.М., 2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма кваліфікаційного екзамену розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» та освітньо-професійною програмою «Практична психологія» та відповідних нормативних документів.

Метою кваліфікаційного екзамену є перевірка теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти та виявлення сформованих компетентностей які необхідні для успішного виконання професійної діяльності.

В результаті професійної підготовки здобувач повинен знати:

- загальну, соціальну, вікову, педагогічну психологію, психологію особистості, психологію лідерства, загальну педагогіку, основи профорієнтації і психології праці, психодіагностики, психопрофілактики, психогігієни, організацію освіти, психологічну корекцію, психологічне консультування;
- форми, методи, засоби ефективного навчання, діагностики і корекції психічного розвитку особистості;
- особливості надання консультативних послуг фізичним особам, установам та організаціям;
- основні напрями і перспективи розвитку освіти, психологічної науки.

вміти:

- здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики;
- самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості;
- обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності;
- узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, професійного становлення, згуртованості груп, колективу, діяльності організацій;
- розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психокорекція, консультування, тощо), використовувати їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість, здійснювати підбір, добір персоналу, створювати програму збереження професійних ресурсів;
- організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

Структура комплексних кваліфікаційних завдань складаються з 25 варіантів.

- час виконання ККЗ - 90 хвилин;
- перелік дисциплін, що увійшли до кваліфікаційного екзамену:
- Психологічна служба в організації
- Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції
- Психологічне консультування
- Методика викладання психології
- Методологія та організація наукових досліджень

2. ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ЕКЗАМЕНАХ

Перелік запитань до дисципліни «Психологічна служба в організації»

1. Історія розвитку психологічної служби в Україні та за кордоном.
2. Актуальність і перспективи діяльності психологічної служби в Україні.
3. Цілі та завдання психологічної служби в системі освіти України.
4. Взаємодія науки і практики в психологічній службі.
5. Основні види роботи практичного психолога та їх взаємодія.
6. Критерії професійної придатності практичного психолога.

7. Модель особистості практичного психолога.
8. Обов'язки і права практичного психолога.
9. Етичний кодекс практичного психолога.
10. Цілі та завдання психологічної служби в системі освіти України.
11. Основні завдання та методи роботи психолога з батьками.
12. Завдання та функції психологічних служб промислових підприємств та організацій бізнесу.
13. Моделі діяльності практичного психолога в організаціях.
14. Напрямки роботи психолога на підприємствах малого бізнесу.
15. Основні форми організації діяльності психологів на підприємстві.
16. Напрямки діяльності практичного психолога в організаціях.
17. Основні завдання та функції психолога у закладах охорони здоров'я.
18. Особливості діяльності психологічної служби у закладах охорони здоров'я.
19. Специфіка завдань психологічної служби в різних закладах охорони здоров'я.
20. Психологічна служба в центрах сім'ї та шлюбу, центрах зайнятості населення.
21. Особливості діяльності практичного психолога в силових структурах.
22. Специфіка завдань психологічної допомоги в спеціальних підрозділах.
23. Профорієнтаційні психологічні центри.
24. Напрями роботи психологічних служб різних соціальних інститутів.
25. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України.

Перелік запитань до дисципліни «Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції»

1. Місце психотерапії та психокорекції у сучасному суспільстві.
2. Актуальні напрями психотерапії та психокорекції в сучасному суспільстві.
3. Історико-культурні та соціальні аспекти психотерапевтичної та психокорекційної практики.
4. Спрямованість психотерапії та психокорекції.
5. Історія розвитку ідей психотерапії та психокорекції.
6. Види психотерапії та психокорекції. Поняття про первинну вторинну та третинну профілактику.
7. Сучасні підходи до корекції емоційної сфери людини.
8. Взаємозв'язок понять психопрофілактики, психокорекції та немедикаментозної психотерапії.
9. Тривожні розлади та особливості їх протікання в дитячому та підлітковому віці.
10. Депресія, емоційне вигорання. Скласти приблизний план психокорекційної роботи.
11. Основні психологічні проблеми підліткового віку.
12. Розвиток досліджень фізіологічного та психологічного стресу.
13. Розуміння мети в психологічній допомозі.
14. Встановлення зв'язків зі спеціалістами медичних педагогічних соціальних установ у психокорекційній роботі практичного психолога.
15. Західна та східна традиції у психологічній допомозі людині.
16. Інтегративні підходи поняття авторитарності та недирективності в психокорекції та психотерапії.
17. Поняття травматичного досвіду в глибинній психотерапії.
18. Психоаналіз як перший глибинно-орієнтовний орієнтований напрямок психологічної допомоги.
19. Основні поняття психоаналізу як методу психотерапії.
20. Сучасні проблеми сімейного консультування та психотерапії.
21. Сучасний стан розвитку та корекції комунікативних навичок.
22. Використання ігрових методів психокорекційній роботі з дітьми.
23. Психотерапевтичний підхід до ознак тривожних розладів у дітей.
24. Психотерапія в роботі з особами із заїканням.
25. Основні правила психотерапії.

Перелік питань до дисципліни «Психологічне консультування»

1. Загальна модель психологічного консультування.
2. Консультування в парадигмі психоаналітичного напрямку.
3. Консультативна діяльність в екзистенційній психології.
4. Консультування в межах гештальтпсихології.

5. Консультування на засадах когнітивно-біхевіорального підходу.
6. Консультування в контексті особистісно-орієнтованого підходу.
7. Основні положення етичного кодексу психолога-консультанта.
8. Порівняльна характеристика професійного та непрофесійного консультанта.
9. Поняття еkleктичного та системного консультування. Узагальнена теорія як база консультативної діяльності психолога.
10. Супервізія та її призначення.
11. Поняття психологічної проблеми. Консультативні завдання та специфіка їх постановки.
12. Спільне та відмінне у поняття запит, скарга і проблемні ситуації клієнта. Класифікації типових запитів і скарг.
13. Ідентифікація проблеми і консультативний анамнез.
14. Консультативні гіпотези. Проблема психологічного діагнозу. Психологічний закінчення.
- Психологічний прогноз.
15. Зустріч клієнта. Забезпечення довірливого настрою. Початок бесіди з клієнтом.
16. Консультативна бесіда. Збір інформації стосовно проблеми клієнта. Допомога у формулюванні запиту на психологічну консультацію.
17. Фази розпитування клієнта. Особливості постановки консультативних гіпотези.
18. Формулювання бажаного результату. Підтримка та визначення ресурсів клієнта.
19. Етап пошук альтернативних рішень під час психологічного консультування.
20. Етап завершення консультування та прощання з клієнтом. Контроль ефективності психологічної консультації.
21. Причини відмови психолога від консультування. Випадки конфронтації в консультуванні.
22. Місце психодіагностичних методів в процесі консультування. Вимоги до запитальників, які використовуються у психологічному консультуванні.
23. Оцінка психологічного стану клієнта. Оцінка позитивного та негативного ставлення клієнта.
24. Техніки та прийоми в психологічному консультуванні.
25. Поняття консультативного альянсу. Його суть та шляхи досягнення.

Перелік питань з дисципліни «Методика викладання психології»

1. Основні вимоги та компетенції методики викладання психології.
2. Психолого-дидактичні основи процесу навчання
3. Структура і дидактичні особливості навчального процесу.
4. Завдання освіти, виховання і розвитку особистості студента.
5. Мета, зміст та організація навчального процесу.
6. Інноваційні технології та методи навчання психології
7. Психологія особистісно-орієнтованої технології навчання.
8. Психологія розвивального навчання.
9. Психологія інтерактивних методів навчання.
10. Психологія ігрових технологій навчання.
11. Психологія проблемного навчання
12. Технологія проектів у викладанні психології.
13. Метод кейсів у викладанні психології.
14. Етапи становлення та історія розвитку лекційної форми навчання.
15. Методика читання та проведення лекційних занять.
16. Методика підготовки та проведення семінарських занять.
17. Методика підготовки та проведення практичних занять.
18. Методика підготовки та проведення лабораторних занять.
19. Методика проведення консультацій та індивідуальних занять.
20. Етапи становлення та історія розвитку лекційної форми навчання.
21. Методика читання та проведення лекційних занять.
22. Методика підготовки та проведення семінарських занять.
23. Методика підготовки та проведення практичних занять.
24. Методика підготовки та проведення лабораторних занять.
25. Методика проведення консультацій та індивідуальних занять.

**Перелік питань з дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень»**

1. Сутність методології психології
2. Значення методології психологічної науки
3. Результати діяльності методології психологічної науки
4. Структура методології науки
5. Функції сучасної методології
6. Поняття про об'єкт і предмет наукової діяльності.
7. Поняття про мету і завдання наукового психологічного дослідження
8. Традиційні та актуальні методологічні проблеми.
9. Принципи наукових психологічних досліджень
10. Основні методологічні підходи: загальна характеристика
11. Центральні методологічні категорії: загальна характеристика
12. Поняття про теорії і концепції як результат діяльності методології
13. Класифікація методів наукового дослідження
14. Етапи наукового психологічного дослідження.
15. Теоретичні методи наукового психологічного дослідження, їх характеристика.
16. Діагностичні методи наукового психологічного дослідження, їх характеристика.
17. Статистичні методи наукового психологічного дослідження, їх характеристика.
18. Метод анкетування, загальна характеристика, переваги і недоліки.
19. Метод аналізу продуктів діяльності, загальна характеристика, переваги і недоліки.
20. Метод експерименту, загальна характеристика, переваги і недоліки
21. Метод тестування, загальна характеристика, переваги і недоліки.
22. Вступна частина наукового дослідження, її компоненти.
23. Вимоги до написання дипломної роботи
24. Вимоги до написання магістерської роботи.
25. Порядок оформлення літератури у науковому дослідженні.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Психологічна служба в організації

1. Гаркавенко З.О. Методичні рекомендації керівнику навчального закладу щодо діяльності психологічної служби. Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 79 с.
2. Довідник нормативно-правових документів психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій системи освіти України / Упоряд.: Ю. А. Луценко, А. Г. Обухівська, І. В. Луценко, Н. В. Сосновенко. Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2014. 475 с.
3. Панок В.Г. Психологічна служба: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня Рута, 2016. 488 с.
4. Петровська І.Р. Методичні матеріали до навчального курсу «Психологічна служба». Львів: Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 40 с.
5. Легка Л. М. Організація діяльності психологічних служб: навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 372 с.
6. Лунченко Н.В. Анотований каталог інноваційного педагогічного досвіду працівників психологічної служби системи освіти України. Київ : Шкільний світ, 2018. 70 с.

Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Кононова М. М. Практикум із дисциплін «Основи психокорекції та психоконсультації в умовах інклюзії» і «Основи психотренінгу осіб з тяжкими порушеннями мовлення»: навчально-методичний посібник. Полтава. ПНПУ імені В.Г. Короленка. 2020. 191 с.
3. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми. Університетська книга. 2020. 304 с.
4. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії. навч. посіб. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

5. Психологічна служба. Підруч. В. Г. Панок (наук. ред.), А. Г. Обухівська, В. Д. Острова та ін. Київ. Ніка-Центр. 2016. 362 с.

6. Татьянчиков А. О. Основи психокорекції: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології). Кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса. Фенікс, 2021. 40 с.

Психологічне консультування

1. Магдисюк Л. І. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.

2. Опанасенко Л. А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019. 134 с.

3. Основи психоконсультування: навч. посіб./ упоряд. і ред.. Т. Л. Надвинична. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 194 с.

4. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чапак, Я. Ф. Андрєєва. Чернівці : ЧНУ. 2019. 356 с.

5. Управлінське консультування в трансформаційній економіці : навч. посібн. / За ред. В. І. Захарченко. Київ : Фенікс, 2020. 335 с.

Методика викладання психології

1. Байер О. О. Посібник до вивчення курсу «Методика викладання психології». Донецьк : ДНУ, 2016. 28 с.

2. Малихін О.В., Павленко І.Г., Лаврентьєва О.О., Матукова Г.І. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 262.

3. Методика викладання психології у вищій школі : курс лекцій для студентів спеціальності 053 «Психологія» ОС «Магістр» / укл. Т. Д. Щербан, С. І. Алмаші. Мукачево : МДУ, 2017. 53 с.

4. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. В. Каплінський. Київ : КНТ, 2017. 225 с.

5. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.

6. Романовський О. Г. Методика викладання психології : навчально-методичний посібник. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 51 с.

Методологія та організація наукових досліджень

1. Бочелюк В.Й. Методика та організація наукових досліджень з психології. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 356 с.

2. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. К.: Ліра-К, 2018. 352с.

3. Воляннюк Н.Ю. Психологія наукової діяльності: [Монографія]. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського; Центр ДЗК, 2020. 352 с.

4. Лефтеров В. О., Лазор К. П. Основи науково-дослідної роботи в галузі психології : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів.; кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2020. 38 с.

5. Основи науково-психологічних досліджень : навч.-метод. посіб. / ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 214 с.

6. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім “Персонал”», 2018. 206 с.

4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумки складання кваліфікаційного екзамену оцінюються відповідно до рейтингової системи оцінювання (далі РСО) за 100-бальною шкалою з наступним переведенням оцінки до національної шкали («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно») та шкали ECTS (наприклад, **85/Добре/В**) (табл.1).

Таблиця 1

Рейтингова оцінка за виконання кожного завдання ККЗ виставляється в балах з урахуванням відповідних критеріїв.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією - двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-20		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Таблиця 2

Оцінювання виконання окремих завдань ККЗ

Вид навчальних і робіт	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання	Зміст критеріїв оцінювання виконання окремих завдань ККЗ	Оцінка в балах
Виконання завдання (20)		1. Відповідність підсумків виконання ККЗ суті запропонованого завдання	- в цілому відповідає повністю;	4
			- неповністю відповідає;	3
			- недостатньо відповідає суті завдання	1-2
		2. Повнота та ступінь обґрунтованих рішень, обсяг та рівень використаних знань і умінь	- достатньо повно та обґрунтовано;	4
			- недостатньо повно та обґрунтовано;	3
			- неповно та необґрунтовано;	1-2
		3. Наявність елементів творчого,		

		продуктивного мислення, оригінальність способів вирішення професійних та соціально-виробничих завдань	-наявні елементи творчості, оригінальність підходу до вирішення завдання; -типове (стандартне) вирішення завдання; -відсутність творчості та оригінальності.	4 3 1-2
Усього за частину 2	40	4. Вміння аналізувати і оцінювати факти, події, застосовувати певні правила, методи, принципи, закони в конкретних ситуаціях та прогнозувати очікувані результати	-високий рівень -середній рівень -низький рівень	4 3 1-2
Усього за ККЗ	100	5.Вміння викласти матеріал професійно, логічно, послідовно, з дотриманням чинних вимог стандартів вищої освіти	-матеріал викладено достатньо послідовно та логічно -матеріал викладено не достатньо послідовно та логічно -матеріал викладено непослідовно та нелогічно	4 3 1-2

Таблиця 3

Відповідність рейтингових оцінок за виконання окремих завдань ККЗ у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
18-20	Відмінно	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
16-17	Добре	Виконання вище середнього рівня з кількома помилками
15		У загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
13-14	Задовільно	Непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків
12		Виконання задовольняє мінімальним критеріям
менше 12	Не задовільно	Виконання не задовольняє мінімальним критеріям

Таблиця 4

Відповідність рейтингових оцінок за виконання ККЗ (варіанта) у балах оцінкам за національною шкалою

Частина 1 (теоретична)	Частина 2 (практична)	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Розробники:

Скляренко Інна Юріївна,
к.п.н., доцент, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Буковська Валентина Миколаївна,
асистент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

